

35,000 Kr. i den, og jeg vil derfor meget anbefale at stemme imod denne Bevilling paa 35,000 Kr. Vi staa ganske vist som Mindretal; men vi vare egentlig et Flertal i Finansudvalget. Vi tabte en Mand; han blev til syvende og sidst borte for os, og vi vide ikke, hvor han er bleven af. Jeg skal ikke sige noget yderligere om denne Sag; men da jeg har Ordet, vil jeg tillige tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om Højskolerne, som have en saa varm og begejstret Forhvarer i det ærede Medlem fra Årsens (Berntsen), hver Gang der er Tale om dem. Jeg beklager, at jeg ikke var til Stede, da det ærede Medlem fra Bogense (M. Nielsen) udtalte sig om Højskolerne; thi efter de Referater, der foreligger i Bladene, og det i Blade, som ikke særligt høre til det ærede Medlems Parti, forekommer det mig, at det ærede Medlem fortjener Tak for, at han er staaet frem i Salen og har udtalt sig saaledes, som det i alt Fald er refereret i Bladene, og jeg vil benytte Lejligheden til for mit Bedkommende at sige ham Tak for, at han for saa vidt har brudt Tjen paa dette Omraade. Nu sagde det ærede Medlem fra Årsens (Berntsen), at de Anker, som det ærede Medlem fra Bogense havde rejst, vare Lovens Skyld; men lad os ikke tale for meget om, hvad der er Lovens Skyld, og hvad der ikke er det, thi der er mange mærkelige Minder fra den Tid da den Handel blev gjort, hvorved vi fik Højskoleloven (Berntsen: Man kan jo læse selve Loven). Ja, det er det, jeg vil gøre om et Øjeblik. Sag frem de Udtalelser, det ærede Medlem fra Bogense er kommet med, ikke referere sig til noget, som kan siges at være Lovens Skyld, forekommer det mig, at Loven dog maa siges at indeholde Bestemmelser, som det nok kan være paa Tide at ønske forandrede. Der er navnlig en enkelt Udtalelse af det ærede Medlem fra Bogense, som det ærede Medlem fra Årsens ikke kom ind paa, nemlig den, at naar en Højskole en Gang er kommen ind blandt dem, der saa Statsunderstøttelse, er det ikke muligt at saa den ud igen. Derom talte det ærede Medlem fra Årsens ikke. Nu staa der i § 1 i Højskoleloven, at for at opnaa Anerkendelse skal en Skole have været i Virksomhed i eet Aar og have været besøgt af mindst 10 Marsselever. Jeg tror, at Erfaringen har vist, at dette Tal er for lavt, og det er da Lovens Skyld. Det er ganske rigtigt, at der har været en ikke ringe Sympati i Tinget for de smaa Højskoler, og jeg kan for saa vidt være enig med det ærede Medlem, men Antallet af Elever kan jo ganske vist gaa saa langt ned, at man maa

sige, at det er for lavt. Det ærede Medlem fra Årsens kan have Ret i, at naar vi have Højskoler, der have henved et Par Hundrede Elever, bliver der noget vist kafernemæssigt ved dem, som langtfra er heldigt, og at Lærerne ved disse Skoler have ondt ved at udøve personlig Indvirkning paa Eleverne, fordi der er for mange Elever, men at Antallet skal kunne synke saa meget, at man, naar der blot har været 10 Marsselever, maa anerkende Højskolen, det er at komme temmelig langt ned. Der er ogsaa en anden Side af Sagen, som Loven berører, og hvor altsaa Loven absolut har Skyld. Der staa lige bag efter de Vinier, jeg oplæste, at naar en anerkendt Skole i 3 paa hinanden følgende Aar ikke har haft gennemsnitlig 5 Marsselever, kan der tildeles den Understøttelse, hvorimod det faste Bidrag bortfalder. Paa dette Punkt tror jeg, at den ærede Rigsdagsmand fra Bogense, hvis han har udtalt sig som refereret, har fuldkommen Ret i sin Paastand, nemlig at det, naar disse Skoler en Gang ere komne ind paa Kontoen, er næsten umuligt at saa dem ud igen. Der skal blot i Gennemsnit i 3 Aar ikke have været under 5 bestandig underviste Elever, saa kunne Skolerne ikke sættes ud igen. (Afbrydelse). Ja, det kan nok være, at vi kunne det, men man kan vistnok alligevel støttet paa Erfaring om, hvorledes den paa-gældende Bestemmelse har virket, anse det ærede Medlems Kritik for vel besøjet. I alt Fald vil jeg for mit Bedkommende sige ham Tak, fordi han er fremkommet med den, thi det kunde maaske være rigtigt at tage dette Spørgsmaal under Overvejelse og jeg tror, at der, hvis vi i dette Øjeblik skulde til at revidere Loven, vilde komme mange Røster frem i dette Ting, om, at disse Tal burde forandres. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke mig.

A. Thomsen: Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet under Finanslovens 2den Behandling, men det, som har kaldt mig frem, er den Bevilling, der er opført paa Finansloven til en Statsanstalt til Uddannelse af Lærere i Vestjylland. Det har altid gjort mig ondt at erfare, hvorledes der baade i Tale og Skrift er rettet stærke Angreb mod Ordningen af Skolevæsenet i Vestjylland.

Anden Viceformand (Trier): Maa jeg bede om lidt større Ro i Salen under Forhandlingen.

A. Thomsen: Det er da ogsaa derfor, at jeg har taget Ordet her, da det lader